

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

peuteropvang De Vlonder

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 27 mei 2019

Samenvatting

Samenvatting

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 18 april 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuteropvang De Vlonder (voorheen: 't Vuurvliegje). Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal)achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven en de peuteropvang in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken we in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de vroegschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal)achterstand. We noemen dit onderzoek de meting kwaliteit voor- en vroegschoolse educatie 2019. De peuteropvang maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op de peuteropvang en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

We zien dat de pedagogisch medewerkers rekening houden met wat de peuters nodig hebben. De pedagogisch medewerkers werken met een programma waarmee zij de ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. Bovendien is er op de peuteropvang aandacht voor de speelhoeken. De pedagogisch medewerkers passen deze bij ieder thema aan, waardoor de peuters fijn spelen en tegelijkertijd nieuwe dingen leren.

De pedagogisch medewerkers houden bij hoe het met een peuter gaat. Ook dagen ze de peuters uit om nieuwe dingen te leren. De pedagogisch medewerkers spelen mee in de hoeken en geven de peuters aandacht in kleine groepjes. De sfeer in de groep vinden we prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om.

**Kinderopvangorganisatie: Kiem
kinderopvang**

LRK-nummer: 135727078

Totaal aantal doelgroeppeuters: 5

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die beter kunnen.

De pedagogisch medewerkers kunnen voor de doelgroepeuters concretere doelen stellen en bijhouden of deze doelen ook gehaald worden.

De pedagogisch medewerkers kunnen ouders meer betrekken bij de ontwikkeling van hun kind, door beter na te gaan of en hoe ouders thuis ook (taal-)activiteiten doen met hun kinderen. Ook kunnen zij ouders regelmatig structureel informeren hoe het met de ontwikkeling van hun kind gaat.

De leiding van de peuteropvang werkt nog niet aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie.

De leiding van de peuteropvang maakt nog geen plan waarin staat wat goed gaat en wat verbeterd kan worden.

De leiding en de pedagogisch medewerkers betrekken ouders nog te weinig bij de kwaliteit van de peuteropvang. Ze informeren ouders hier nauwelijks over en ze vragen ook niet aan ouders hoe zij vinden dat het gaat. Bijvoorbeeld of ze tevreden zijn over de pedagogisch medewerkers en wat ze van de thema's en activiteiten vinden.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	5
2.	Hoofdconclusie en vervolg	7
3.	Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie	8
4.	Reactie van de houder	13

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen, waaronder ook de peuteropvang, met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op peuteropvang De Vlonder.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met een ouder, pedagogisch medewerkers, coördinator bso-psz-groepen 1-2 van de school, directeur van de school en de manager kinderopvang. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de betrokkenen van de peuteropvang.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het

onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K Kan beter
 - V Voldoende
 - G Goed
-

2. Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op peuteropvang De Vlonder.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuteropvang De Vlonder op de standaarden Aanbod (OP1), Zicht op ontwikkeling (OP2) en Pedagogisch-educatief handelen (OP3) als voldoende. De standaarden Samenwerking (OP6), Ontwikkelingsresultaten (OR1), Kwaliteitszorg (KA1), Kwaliteitscultuur (KA2) en Verantwoording en dialoog (KA3) waarderen wij als 'kan beter'.

Context

Peuteropvang De Vlonder is in de afgelopen twee jaar tweemaal van houder gewisseld. De Stichting Udense Peuterspeelzalen hield op te bestaan en is kortstondig overgenomen door een andere houder. Sinds september 2018 heeft deze houder de peuteropvang overgedragen aan de huidige houder, Kiem Kinderopvang. De stichting Kiem is van oorsprong een onderwijsstichting met de ambitie Integrale Kindcentra in te richten. Zo'n zes jaar geleden is dan ook het idee ontstaan een eigen opvangtak op te richten. De bezochte peuteropvang De Vlonder is daar sinds september 2018 onderdeel van geworden. Het idee hierachter is om één integrale organisatie voor opvang en onderwijs op de locatie te organiseren. Inmiddels is er een coördinator aangesteld die de verbindingen aan het leggen is tussen de buitenschoolse opvang, peuteropvang en onderwijs aan het jonge kind. De wisselingen en veranderingen in de afgelopen jaren hebben een merkbare remmende invloed gehad op de dagelijkse praktijk. Op dit punt zien wij dan ook een risico voor (de uitvoering van) de kwaliteit van de vve op peuteropvang De Vlonder.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 21 februari 2019 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

Afspraken over vervolgtoezicht

Er is geen aanleiding voor vervolgtoezicht. Peuteropvang De Vlonder valt onder het reguliere vve-toezicht.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op peuteropvang De Vlonder.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP6 Samenwerking	•		

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers van de peuteropvang gebruiken een integrale vve-methode. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. Het aanbod bereidt de peuters voor op de start in groep 1 van de basisschool.

De pedagogisch medewerkers richten de ruimte aantrekkelijk en uitdagend in. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt en voor de ontluikende geletterd- en gecijferdheid van de peuters. Ook zijn er voldoende spel- en leermaterialen aanwezig waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen.

Wel kunnen de pedagogisch medewerkers nog nadenken over aanvullend beredeneerd aanbod op het moment dat de peuters een andere aanpak nodig hebben om in een volgende fase van ontwikkeling terecht te komen.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Ze gaan na waar de ontwikkeling van een peuter stagneert. De voorschool gebruikt de observatiegegevens in een proces van doelen stellen, passende

educatie bieden aan peuters en evalueren. De doelgroepeuters krijgen per thema een handelingsplan waarin gedurende die periode aan specifieke (taal-)doelen gewerkt wordt. Tijdens de observatie hebben we gezien dat de pedagogisch medewerkers de informatie over de ontwikkeling benutten om de voorschoolse educatie af te stemmen op de behoeften van individuele peuters en groepjes peuters. De pedagogisch medewerkers bespreken de bevindingen op vaste momenten in de periode dat de peuters de opvang bezoeken met de ouders.

Naast deze punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. Wat beter kan, is het formuleren en evalueren van de doelen in de handelingsplannen. De doelen zijn nu vrij algemeen beschreven en missen concrete, meetbare (tussen-)stappen. Tevens kan beter worden nagegaan in welke mate de doelen ook beheerst worden. Ook de terugkoppeling naar ouders van doelgroepeuters kan verbeterd worden. Hoewel er veel over de ontwikkeling van de kinderen besproken wordt tijdens het brengen en halen, is het aan te raden regelmatig met elkaar aan tafel te zitten om de ontwikkeling over een bepaalde periode te bespreken met de ouders.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

Tijdens het onderzoek hebben we samen met de GGD inspecteur het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd.

De standaard pedagogisch-educatief handelen waarderen we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat waarin de regels en routines duidelijk zijn. Zij werken aan doelen voor peuters die aansluiten op de zone van naaste ontwikkeling. Daarnaast structureren de pedagogisch medewerkers het aanbod zo dat de peuter het zich eigen kan maken. Dit doen zij met opdrachten, vrij spel en begeleid spel. Dit zorgt ervoor dat de peuters actief en betrokken zijn. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de peuters activiteiten bijwonen die voor hen bedoeld zijn.

Tijdens de observatie zagen we dat de pedagogisch medewerkers de activiteiten evenwichtig over de het dagdeel verdelen. De pedagogisch medewerkers stemmen de instructies, spelbegeleiding, opdrachten en tijd af op de behoeften van groepjes en individuele peuters. Bovendien stimuleren de pedagogisch medewerkers peuters tot interactie, zowel interactie tussen de pedagogisch medewerker en de peuters als interactie tussen peuters onderling.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. Wat beter kan, is de differentiatie naar wat de doelgroepeuters nodig hebben. Momenteel is het zo dat alle doelen

voor alle peuters hetzelfde zijn. De doelgroepeuters krijgen meer tijd om zich deze doelen eigen te maken. Differentiatie in doelen en aanpak naar het beoogde ontwikkelingsniveau van de peuters ontbreekt. Ook kunnen de pedagogisch medewerkers de autonomie van de kinderen meer inzetten. Tijdens onze observatie hebben we gezien dat de activiteiten sterk voorgestructureerd zijn door de pedagogisch medewerkers en er daardoor voor de kinderen weinig vrije ruimte is om zelf te mogen ontdekken. Tot slot kunnen de pedagogisch medewerkers tijdens het spel bijvoorbeeld bewuster feedback geven op wat ze zien bij de peuters en nagaan of dit ook begrepen wordt.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarderen we als 'kan beter'.

De pedagogisch medewerkers werken sinds kort samen met de basisschool. Dit doen zij door gezamenlijk thema's te plannen en uit te voeren. Ook de overdracht en andere informatie over de doelgroepeuters wordt steeds meer uitgewisseld.

Indien gesignaleerd wordt dat de ontwikkeling van een peuter stagneert, schakelen zij vlot externe ondersteuning in. Dit kan bijvoorbeeld de intern begeleider van de school of het consultatiebureau zijn, om de belemmering te duiden en het gesprek met ouders aan te gaan.

Wij zien echter een drietal verbeterpunten op deze standaard.

Ten eerste kunnen de pedagogisch medewerkers structureel oudergesprekken gaan voeren, minstens bij de start, midden en aan het einde van hun verblijf bij de peuteropvang.

Ten tweede staat de samenwerking met de basisschool nog in de kinderschoenen. De ambitie om een Integraal Kindcentrum te willen zijn is breed gedragen, maar gezamenlijk ouder- of pedagogisch beleid ontbreekt nog.

Ten derde zien wij dat de voorschool de ouders graag bij de ontwikkeling van hun kind wil betrekken, maar er nog niet in slaagt dit structureel op te pakken. Ouders worden geïnformeerd via een themabrief, maar worden weinig actief gestimuleerd hier ook thuis iets mee te doen. Voor de doelgroepeuters is deze verbinding tussen thuis en opvang echter wel noodzakelijk.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten	●		

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als kan beter.

De voorschool heeft hoge verwachtingen van de voortgang in de ontwikkeling die de peuters kunnen bereiken aan het eind van de voorschoolse periode. Deze verwachtingen zijn echter nog erg impliciet. Op individueel kindniveau nemen de pedagogisch medewerkers toetsen af om te bepalen of een peuter er aan toe is om de stap naar groep 1 te gaan maken.

Binnen de opvangorganisatie is men nog niet zover om verwachte ontwikkelingsresultaten en ambities te formuleren, zodat er gericht vve-beleid op afgestemd kan worden.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

 Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg	●		
KA2 Kwaliteitscultuur	●		
KA3 Verantwoording en dialoog	●		

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarderen we als kan beter.

De houder van de peuteropvang heeft een pedagogisch beleidsplan opgesteld voor alle locaties. Daar is een pedagogisch beleidsplan (de borging van het pedagogisch beleid) op locatieniveau van afgeleid. Er zijn op het niveau van de houder enkele doelen met betrekking tot de (ontwikkeling van de) vve vastgesteld, een specifiek ontwikkelplan voor de locatie ontbreekt nog. Ook hebben er nog geen structurele evaluaties plaatsgevonden. Hiermee komen wij tot de conclusie dat de kwaliteitszorg binnen de locatie van de grond af aan opgebouwd moet worden. Betrokkenen geven aan dat dit volop gaande is. Zo zal er een integraal IKC ontwikkelplan komen, waarin het vve beleid en de ontwikkeling daarvan opgenomen zal zijn.

Wij raden dan ook sterk aan om de kwaliteitszorg op korte termijn te realiseren. De kwaliteit van de vve op de werkvloer is door de vele veranderingen in afgelopen periode onder druk komen te staan. Om de nodige verbeteringen in kaart te brengen, deze te analyseren, prioriteren en daar vervolgens de benodigde interventies op te plegen is een goede kwaliteitszorg noodzakelijk.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarderen we als kan beter.

De peuteropvang beschikt over een recent opleidingsplan. Hierin staat verwoord welke professionalisering er nodig is om voortdurende kwaliteitsverbetering mogelijk te maken.

Er is echter onduidelijkheid over de rol- en taakverdeling. Pedagogisch medewerkers weten nog niet zo goed bij wie ze nu waarvoor terecht moeten, maar ook is niet helemaal duidelijk wie verantwoordelijk is in de (operationele) aansturing. Hier zal komende tijd meer helderheid in gegeven gaan worden. Hoewel de wil tot kwaliteitsverbetering aanwezig is, merken wij tijdens ons onderzoek ook dat niet iedereen in de organisatie tijdig en voldoende worden meegenomen in de ontwikkelingen. Om breed draagvlak te realiseren is het voorwaardelijk dat alle betrokkenen geïnformeerd zijn over de veranderingen en daar op enigerlei wijze invloed op mogen uitoefenen.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarderen we als kan beter.

De leiding van de peuteropvang verantwoordt zich incidenteel naar de houder over het gevoerde en voorgenomen beleid ten aanzien van de vve. Het is dan ook niet geheel duidelijk welke kwaliteitseisen verantwoord dienen te worden.

De voorschool kan op dit onderdeel de dialoog met de omgeving verbeteren. Wanneer eenmaal de ambities en verbeterplannen bekend zijn, kan de voorschool dit delen met ouders. Ouders kunnen als klankbord gebruikt worden, bijvoorbeeld via een oudercommissie, of, zoals het idee nu is, via een integrale Kindcentrumraad.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

We hebben het kwaliteitsbezoek als prettig en opbouwend ervaren met name omdat we als Kiem Opvang pas sinds enkele maanden de peuteropvang op deze locatie hebben overgenomen. Er was ruimte voor dialoog en een diepgaande reflectie op de huidige stand van zaken. Het doet het ons goed te lezen dat het pedagogisch klimaat en het totale aanbod in de groep op orde is. We herkennen de aandachtspunten die genoemd zijn in het rapport en nemen deze mee in onze kwaliteitsverbeteringen. We focussen ons op met name op het kwalitatief verbeteren van het beredeneerd aanbod, passende afstemming op de ontwikkelingsbehoeftes van de kinderen volgens de kwaliteitskaders van VVE en goede samenwerking binnen het kindcentrum en met de ouders. De verbeterpunten zijn inmiddels opgenomen in een apart plan van aanpak welke onderdeel is van ons kindcentrumplan. Daarnaast zijn we actief in gesprek met gemeente Uden en andere opvangorganisaties om gezamenlijk beleid voor VVE op te stellen. Dit is noodzakelijk om de transitie van peuterspeelzaalwerk naar peuteropvang mogelijk te maken.

Bestuur KIEM kinderopvang

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

